

Saulėta, dieną 90° naktį 75.
Saulė teka 5:30, leidžiasi 8:23.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL LV

Price 15c

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Trečiadienis, liepos-July 17 d., 1974 m.

Kaina 15c

167

BRITAI PRIGLAUDĖ PREZIDENTA MAKARIOS

NIKOS GIORGIADIS SAMPSON BUVO PASKIRTAS KIPRO PREZIDENTU

NICOSIA. — Kipro salos karinės jėgos, vadovaujamos graikų karininkų, paskelbė naują salos prezidentu 38 metų Nikos Giorgiades Sampson, laikraščio leidėją ir buvusį kovotoją prieš Britanijos valdžią Kipre. Tankai sostinės gatvėse kontroliuoja padėti, tačiau kituose miestuose dar vyksta kovos. Nacionalinė policija, sudaryta prezidento Makarios, dar kovoja, nors tos policijos ydas ragino per radiją padėti ginklus. Vakar buvo prisaikdinta penkių asmenų vyriausybė. Gatvėse niekam neleidžiama pasirodyti, tik greitaisios pagalbos automobiliams. Kipras yra izoliuotas, neveikia aerodromai, telegrafas, telefonas.

Prezidentu pasiskelbęs Sampson visą laiką buvo žinomas generolo Grivas rėmėjas, didelis susijungimo su Graikija šalininkas. Jis ilgus metus vadovavo Kipro kovotojų komandai, kuri nužudė Kipre prieš nepriklausomybę 25 britų kareivius. Pats Sampson rašė apie savo darbus savo leidžiamuose laikraščiuose. Jis buvo britų nuteistas mirties bausme, tačiau vėliau britai bausmę pakeitė, o Kiprui gavus nepriklausomybę, Sampsoną visiškai paleido, atsedėjusį trejis metus.

Kilus Kipro karui tarp graikų ir turkų, Sampsonas vadovavo pudinėjimams turkų miesteliuose. Kipre yra 650,000 gyventojų ir 18% sudaro turkai. Vienas korespondentas, nustebe, kad Sampsonas buvo parinktas nauju prezidentu, parašė, kad "Sampsono reputacija Kipre yra tokia pati, kaip Al Capones reputacija Čikagoje".

Nors Graikijos vyriausybė suvaidino nustebinimą Kiprui įvykiams, niekas neabejoja, kad jis iš anksto žinojo apie numatomą perversmą. Karinė graikų valdžia nepatiko prezidento Makarios flirtavimas su komunistinėmis valstybėmis ir jo pasisakymas prieš "enosis" — susijungimą su Graikija. Nors anksčiau pats arkivyskupas Makarios rėmė susijungimą, jis atsisakė patiesio jo įgyvendinimo dėl Turkijos opozicijos ir nutarė likti nepriklausomo Kipro gyneju ir prezidentu. Jo didžiausias priešas graikų vyriausybėje esąs generolas Ioannides, kuris prieš keliolika metų pats tarnavo Kipre kariuomenės eilėse ir kuris laiko Makarios prisidėjusiu komunistui.

Pakeitė raportą apie Indijos įlanką

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų paruoštas raportas apie padėtį Indijos vandenynė buvo suklebęs net kelių valstybių protestus. Sovietai protestavo, kad raportas paminėjo ir Maskvos pastangas įsivertinti Indijos vandenynę. Amerika protestavo dėl Diego Garcia salos bazių pabrėžimo, Somalijs buvo nepatenkinta, kad raporte buvo rašoma apie sovietų bazes Berberos uoste. Kinija gynėsi neturinti jokių bazių Zanzibare.

Šis raportas, paruoštas švedo, iranlečio ir indo, dabar buvo iš naujo perrašytas, daug kas iš jo išimta. Perredagavimo darbus atliko kanadiečiai William Epstein, nusiginklavimo agentūros pirmininkas su trim eksportais.

LONDONAS. — Iranas Britanijoje užsakė autobusų ir sunkvežimių už 18 mil. dol. Jų tarpe yra ir garsūs Londono dviaukščiai autobusai.

IŠ VISO PASAULIO

BALTIMORE. — Miesto šiukšlių išvežėjai streikuoja jau trečią savaitę reikalaudami didesnių atlyginimų. Sustreikavo ir policijos tarnautojai, nežinodami teismo įsakymo nestreikuoti. Teismas uždėjo miesto darbuotojų uniijai didelę baudą ir pagrašino pasodinti į kalėjimą unijos vadus.

LONDONAS. — Sibyl Hathaway, mažos salos Anglų kanale Sarko valdytoja, mirė 90 metų.

MARSEILLIS. — Prancūzijos narkotikų platintojų gauja, įvežusi į Ameriką virš tonos heroino, teisme gavo sunkias bausmes. Gujos vadas Jean-Baptiste Croce nuteistas 18 metų kalėjimo, kiti 29 gaujos nariai: nuo 6 mėn. iki 18 metų. Pagal šios gaujos veiklą buvo susuktas filmas "French Connection".

SARASOTA. — Floridos televizijos stoties žinių pranešėja Chris Chubbuck, kuri giminių pareiškimais, paskutiniu metu buvo nusiminusi ir kalbėjo apie nusižudymą, nusišovė televizijos programos metu, tūkstančiams žmonių stebint. Vakar ji dar buvo kritiškoje padėtyje ligoninėje su didele žaizda galvoje.

NEW YORKAS. — Buves New Yorko miesto meras John Lindsay gavo neilgą vaidmenį viename Otto Preminger režisuojamame filme. Lindsay visą gyvenimą norėjęs būti aktoriu. Filme jis vadins senatorių, kuriuos duklė pagrobama banditu.

DETROITAS. — Liepos mėn. pirmomis 10 dienų Amerikos automobilių pardavimas nukrito 28.4%, palyginus su 1973 metų pardavimu.

MASKVA. — Kasdieniniame Tass agentūros pranešime apie kosmonautų darbus erdvės stotyje buvo išleista pastaba, kad visos laboratorijos sistemos veikia normaliai. Iš kitų pareiškimų apie netikėtą saulės radiaciją stebėtojai daro išvadą, kad kosmonautų skridimas bus nutrauktas ir jie šiomis dienomis grįš namo.

PARYŽIUS. — Piktai Prancūzijos ūkininkai Le Havre uoste puolė Argentinos laivą ir išmetė į jūrą tonas laivė buvusios mėsos. Prancūzai ūkininkai protestuoja prieš sumažėjusias pajamas. Kada 1947 metais užteko parduoti šešias kiaules, kad būtų galima nusipirkti traktorių, tai dabar ūkininkas turi parduoti 74 kiaules.

HONG KONGAS. — Kanados teisininkas, kuris paskleidė žinią, kad Kinijos premjeras Chou En Lai serga po širdies smūgio, paneigė šią žinią, atvykęs iš Kinijos į Hong Kongą. Pati Kinijos vyriausybė tačiau šios žinios nepaneigė, priešingai, ji patvirtino, kad premjeras vis dar yra ligoninėje.

Naujas Vokietijos prezidentas Walter Scheel (kairėje) duoda priesaiką. Viduryje stovi Hans Filbinger, Baden-Wuerttemberg provincijos prezidentas, dešinėje — Annemarie Renger-Loncarevic — V. Vokietijos parlamento pirmininkė.

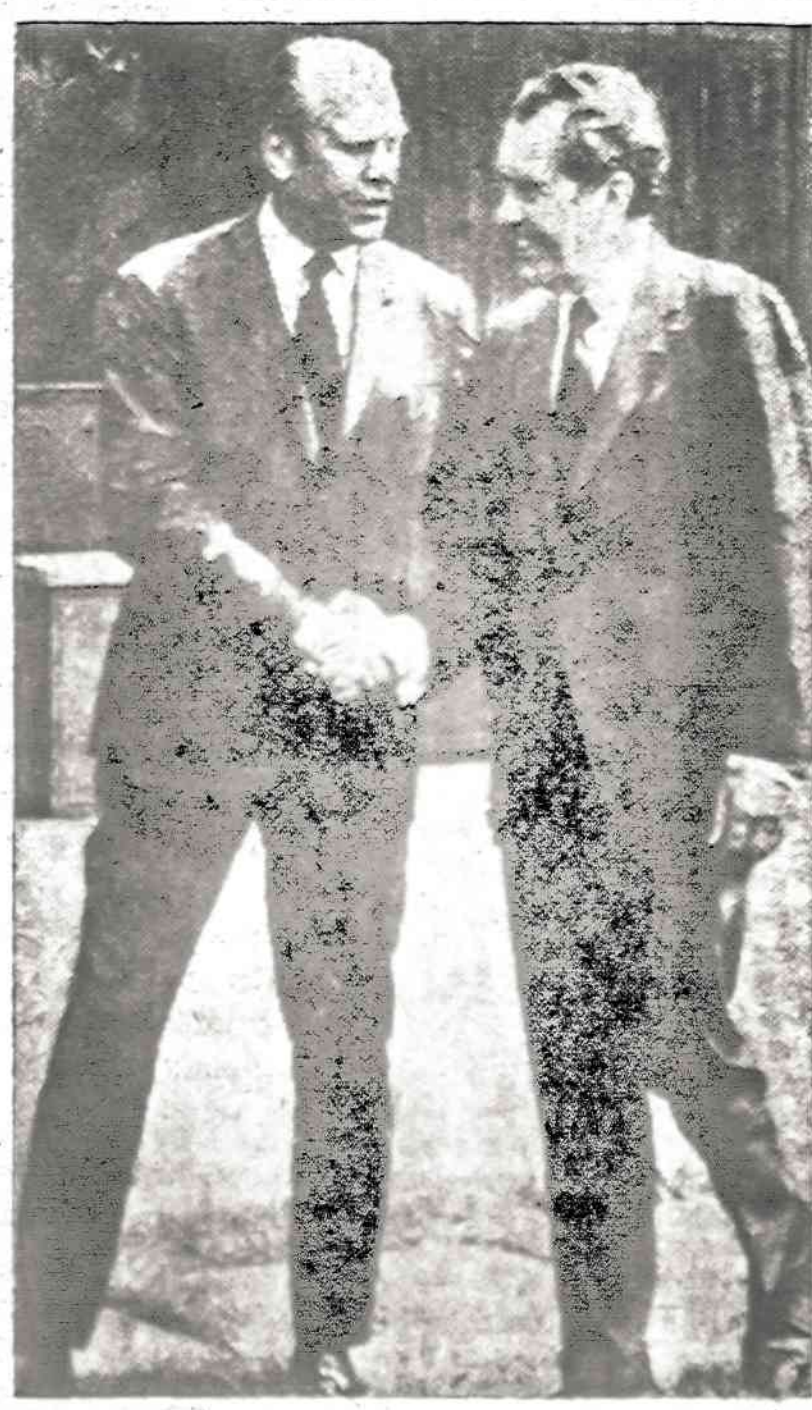
JORDANO KARALIUS HUSSEINAS LANKOSI PAS EGIPTO PREZIDENTĄ

KAIRAS. — Jordano karalius Hussein vakar turėjo pradėti oficialų trijų dienų vizitą Egipte. Prezidentas Sadatas, po pasikalbėjimų su Amerikos izdo sekretoriumi William Simon, pareiškė korespondentams, kad jis turės viltį sušaukti pasitarimus tarp karaliaus Hussein ir Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos narių. Tokiam pasitarime dalyvautų jis pats ir Sirijos prezidentas Hafez al Assad. Jei toks susitikimas įvyktų, jis būtų pirmas po 1970, kada Jordanas po kietų kovų išvijo ginkluotus palestiniečius iš savo žemės ir perėmė likusių Palestinos pabėgėlių stovyklą ir savo kontrolę.

Sekretorius Simon atvyko į Egiptą tartis "kaip sustiprinti Egipto finansinę padėtį". Egiptui reikia nemažai kapitalo atstatyti sugriautiems miestams, išvalyti Suez kanalą ir pakelti ekonominį pajėgumą. Egipto vicepremjeras pasirašė su Simonu sutartį, kuri garantuoja saugumą Amerikos biznio investicijoms Egipte. Susitarime apimami ir amerikiečių ieškiniai Egiptui, kuris nacionalizavo 7.5 mil. dol. amerikiečių nuosavybių prezidento Nasserio laikais.

Stebėtojų manymu, nebus lengva suderinti Jordano ir Palestinos grupių pažiūras į derybas Ženevoje. Arabų valstybės ragina palestiniečius derybose dalyvauti, tačiau jie nori ten vykti tik kaip visiškai nepriklausoma delegacija, jei konferencija iš anksto į darbotvarkę įtrauks Palestiniečių "valstybinių teisių" klausimą. Jordano karalius laikosi nuomonės, kad Jordanas turi teisę ir atsakomybę derėtis dėl savo okupuotų žemių — Vakarinio Jordano kranto teritorijų, kurias okupavo Izraelis 1967 m. kare. Palestiniečiai planuoja tose žemėse steigti savo nepriklausomą valstybę, tačiau tam nepripažinti nei Jordanas, nei Izraelis, o taip pat ir Amerika.

NAPLES. — National Airlines Floridoje tarnautojai, kurių yra 1,600, pradėjo streiką.

Sekmadienį viceprezidentas Fordas šventė 61 metų sukaktį. Prezidentas Nixonas jį ta proga sveikina.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Britų medicinos žurnalas paskelbė, kad neseniai pavyko laboratorijoje apvaisinti žmogaus kiaušinėlius. Gemalai vėliau įdėti į moterų įscias, baigėsi trijų sveikų kūdikių gimimu.

Vakar posėdyje JT Saugumo Taryba, išklausydama sekretoriaus Waldheimo pranešimo apie padėtį Kipro saloje.

Amerikietis dr. Singer surado bakteriją, kuri naikina uodų. Jis, padedamas JT Pasaulio Sveikatos agentūros, surado bakteriją prieš mėtus. Dabar jis dirba Nigerijoje ir tvirtina, kad už 5 metų bakteriją bus galima plačiai naudoti. Uodai prie jos nepripanta, ji netešia aplinkos ir išnaikina uodus.

Japonijos finansų ministris Takeo Fukuda pasitraukė iš pareigų. Tai dar vienas smūgis premjerui Tanakai, kurio pavaduotojas pasitraukė prieš kelias dienas.

Federalinis teisėjas Floridoje nusprendė, kad katalikų Didysis Penktadienis negali būti švenčiamas viešose mokyklose, nes tuo diskriminuojama prieš kitų tikėjimų mokinius. Jis įsakė Dade apskrityje švietimo tarybai nebeskirti pavasario atostogų Velykų švenčių progą.

Filmų artistė Ann Margaret priėmė pusantro milijono dol. kompensaciją iš Lake Tahoe viešbučio, kur šokdama ji nukrito nuo platformos ir skaudžiai susižeidė.

Kongreso teisinis komitetas atidengė įrodymą medžiagą, kuri sako, kad Baltieji Rūmai bandė per mokesčių inspekciją bausti savo politinius priešus.

TOKIJO. — Policija puolė aerodrome stovintį lėktuvą, kurį pagrobęs jaunas teroristas, reikalavo skristi iš Japonijos į Šiaurės Korėją. Pamatęs, kad jo įkaitai pabėgo ir policija greit jį suims, piratas bandė peiliu persipiauti gerklę, bet liko gyvas.

BALTIMORE. — Miesto darbininkų streikas pasibaigė, miesto tarybai pažadėjus didesnes algas. Dar streikuoja 421 policininkas. Jie reikalauja garantijų, kad už streikavimą jie nebus baudžiami.

KIPRO SALOS SUKILIMAS PADIDINO TURKIJOS - GRAIKIJOS ĮTEMPIMUS

LONDONAS. — Britų parlamente vakar įvyko dramatiškas momentas, kai užsienio sekretorius James Callaghan pranešė atstovams, kad Kipro prezidentas arkivyskupas Makarios yra gyvas ir sveikas. Britanija jam suteikusi azilo teises savo kariuomenės bazėje, Kipre, prie Paphos miesto, 60 mylių nuo Nikosijos. Anksčiau Britanijos vyriausybė buvo paskelbusi turinti žinoti, kad prezidentas Makarios nėra žuvis, kaip sukilėliai skelbia.

Paminėjo skridimo į mėnulį dieną

CAPE CANAVERAL. — Kennedy Erdvės Centre liepos 16 d. buvo paminėta penkerių metų sukaktis nuo Apollo 11 skridimo į mėnulį. Dalyvavo astronautas Neil Armstrong, pirmasis žmogus, pastatęs koją ant mėnulio, jo partneris astronautas Edwin Aldrin ir trečiasis — Michael Collins, kuris skriejo aplink mėnulį kol kiti du atliko jame savo uždavinius.

Ši istorinė kelionė prasidėjo liepos 16 d. 1969 m. 9:32 val. ryto. Pats išlipimas ant mėnulio įvyko liepos 20 d. Vakarykščiose ceremonijose erdvės centro 39-tas Pakelimo bokštas buvo dedikuotas kaip tautinė istorinė vieta.

Senelei mirus, paveldėjo salą

LONDONAS. — Michael Beaumont, 47 metų aviacijos inžinierius, gyvenas Bristolyje, tapo Sarko valdovu, angliškai "Seigneur of Sark". Ši sala tarp Anglijos ir Prancūzijos, trijų su puse mylių ilgio ir pusantros mylios pločio, karalienės Elzbičtos I-mosios buvo padovanota 1563 metais Helier de Carteret. Jo įpėdiniai nuo tų dienų salą ir valdo feodaliniais principais.

Paskutinė salos valdovė, 90 metų Dame of Sark mirė sekmdienį. Salą dabar paveldėjo jos anūkas Beaumont, kuris greit kraustysis iš Bristolio į Sarką, kur jis pasidarys 600 salos gyventojų valdovu. Jis pasakė, kad jis tęs savo senelės įvestas tradicijas: Sark saloje nėra automobilių, nėra skryrybų, darbo unių ir jokių mokesčių. Beaumont bus jau 22-tras salos valdovas.

Afganistanas kovos prieš narkotikus

KABULAS. — Afganistanas ilgą laiką buvo įvairių hipių ir narkotikų mėgėjų rojumi. Dabartinė vyriausybė įsakė savo ambasadoms ir konsulatams neduoti hipiams vizų. Konsulai sprendžia apie turistą iš išvaizdos ir ilgaplaukiams nėra vilčių patekti į Afganistaną.

Patys Afganistano gyventojai yra pamėgę opiumą, kuris vaikams kišamas į burną, kad jie užmigytų ir neverktyt. Vyriausybė sustiprino kovą prieš narkotikų prekybą ir ragina ūkininkus vietoj opiumo aguonų auginti kitas žemės ūkio kultūras. Neseniai Afganistano vyriausybė paprašė pagalbos kojoje prieš narkotikus iš Jungtinių Tautų. Kontrolininkus gaudo specialūs agentai, kurių skaičius iš 7 padidintas iki 15.

Makarios, susitikęs britų karininką, paprašė jo pirmiausiai suvesti jį su Jungtinių Tautų ambasadorium Kipre Zenon Rossides. Makarios norėjęs sušaukti skubiai JT Saugumo Tarybos posėdį. Vėliau jis per radijo stotį, kuri dar nebuvo užimta sukilėlių, paskelbė esąs gyvas ir sveikas. Sukilimas nebus pavykęs, nes Kipro gyventojai priešinsis sukilėliams. Jis vėl apkaltino Graikijos vyriausybę su kursčių perversmu, nes ji nori Kipro salą prijungti prie Graikijos. Makarios pažadėjo dėti visas pastangas Kiprą išlaisvinti, nes Kipras niekad nepasiduosis diktatūrai.

Britanija ragino Graikiją ir Turkiją laikytis šaltai ir organizuoti pasitarimus su Britanija. Šios trys valstybės 1960 metų 39-tas Pakelimo bokštas buvo dedikuotas kaip tautinė istorinė vieta.

Sovietų Sąjunga pasmerkė Graikijos karinę vyriausybę už sukilimo Kipre suruošimą. Toks elgesys laužas Jungtinių Tautų chartą ir tarptautinius įstatymus.

Turkijos vyriausybė po skubiai sušaukto posėdžio, paskelbė, kad tik nepriklausomas Kipras priimtinas Turkijos vyriausybei. Turkija nepriimsianti perversmo, nes jis laužo Ženevos susitarimą, kuris garantuoja turkų mažumos Kipre teises. Turkijos karinės pajėgos yra parengtos, pareiškė turkų štabo viršininkas gen. Semih Sancar. Jis panašios padėties Kipre tikėjosi ir pasirošė jai sutikti.

Turkijos gynybos ministeris Hasan Esat Isik pareiškė, kad pagal 1959 m. sutartį, Turkija turi teisę įsikišti Kipre, nes dabartinė situacija gresia turkų gyventojams Kipre. Valstybės departamentas įspėjo Graikiją ir Turkiją nesiimti jokių veiksmų, kurie galėtų padėti Kipro saloje pasunkinti. Washingtono buvo sušaukta Specialių Veiksmų Grupė, susidedanti iš vyriausybės Nacionalinės Saugumo Tarybos, gynybos departamento ir valstybės departamento bei CIA pareigūnų.

Smurtas Argentinoj

BUENOS AIRES. — Buves Argentinos vidaus reikalų ministeris Arturo Mor Roig buvo keturių vyrų nušautas restorane. Praėjusią savaitę banditai sunaikino Leandro Salato, aukštą vyriausybės valdininką socialinių reikalų ministerijoje. Policija neabejoja, kad visi šie užpuolimai vykdomi kairiųjų peronistų grupės, kuriai po to kersėja dešiniųjų peronistai. Viena kairiųjų veikėja praėjusią savaitę buvo pagauta, išprievartauta ir užmušta.

PHOENIX. — Streikas prasižėdo keturiuose didžiausiose Amerikos vario įmonėse, streikuoja 20,000 darbininkų.

ANTANO VAIVADOS PRISIMINIMAI APIE DARIJŲ IR GIRĖNĄ

(Tęsinys)

Sustojant ties Naujienomis, kadangi tais laikais buvau jų redakcijos nariu, aš labai gerai žinau, kad Naujienos, bent mano laikotarpiu, tą skridimą rėmė nuoširdžiai, nesuinteresuotai ir, jei galima toki stiprų žodį panaudoti, iš grynai altruistinių motyvų. Ir tai jos darė nepaisydamos fakto, kad tuo metu Naujienos, kaip liberalus, jei ne socialistinis laikraštis, buvo gana griežtai nusistatę prieš taip vad. "smetoniinę" vyriausybę Lietuvoje.

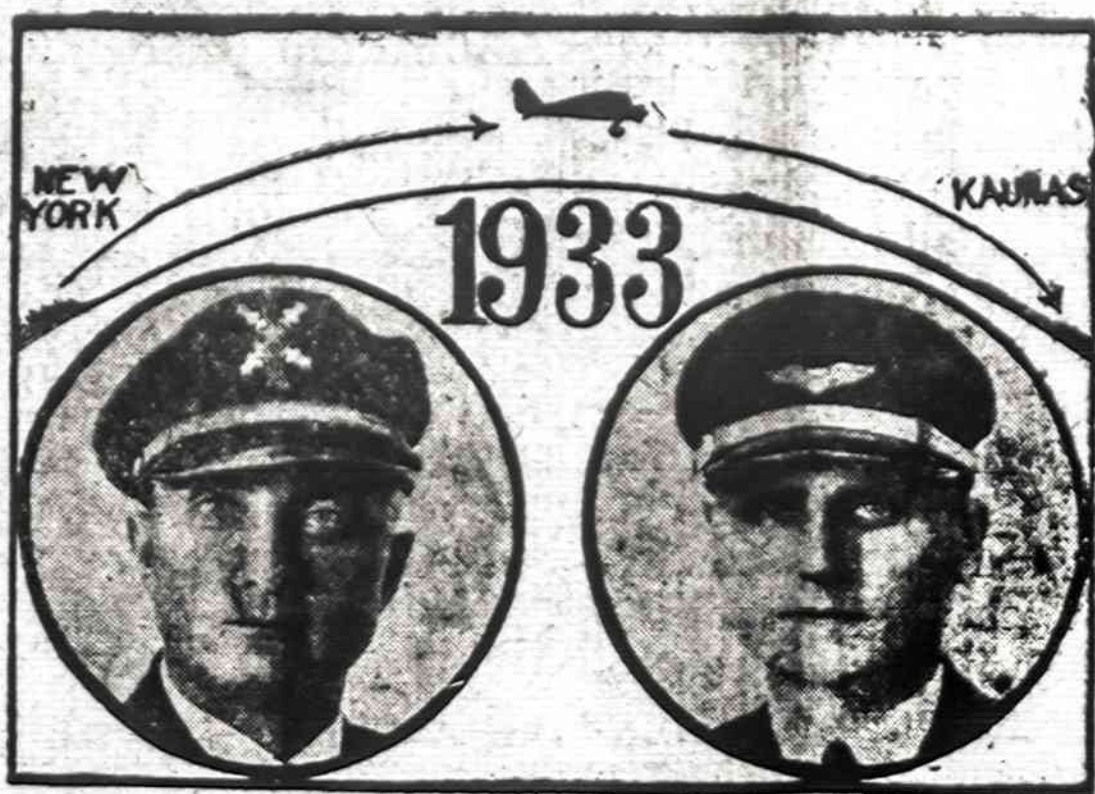
Straipsniai buvo dedami be jokių suvaržymų, ir, jei man atmintis gerai tarnauja, tai daliniai mano pastangomis skridimo išvakarėse Naujienos buvo išleisusios specialią Dariaus-Girėno laidą.

Kai Darius su Girėnu jau buvo New Yorke, Floyd Bennett aerodrome, ir ruošėsi žygiui, tai

Darius nuo manęs asmeniškai priėmė pluoštą Naujienų numerių ir pažadėjo juos su Lituania nuvežti į Lietuvą. Jis man pabrėžė, kad tos Naujienų kopijos yra vieninteliai laikraščiai kuriuos jie vežė lėktuvu, ir jiedu tai daro iš dėkingumo Naujienoms už jiems suteiktą pagalbą ir paramą, ypač sunkesnėmis skridimo ruošos valandomis.

Paskutinių pasirodymų dienomis Naujienos mane, kaip reporterį, buvo pasiuntusios į New Yorką, kur dalinai savo, dalinai Naujienų lėšomis, kartu su Dariusu ir Girėnu gyvenau Half Moon viešbutyje. Rytmečiais, jiems prieš išvykstant į Floyd Bennett, arba vakarais, jiems iš ten grįžus, jaučiau, kad jiedu bent Naujienoms turėjo miela gyslelę, ir norėjo tą savo dėkingumą parodyti konkrečioje formoje.

Man prisimena viena paskutiniųjų dienų detalė, kai vėl iškilo

taip vad. Testamento klausimas. Vienu metu, mums susėdus. Darius man parodė paruoštą Testamentą versiją kurią mes kartu aptarėm, diskutavom, ir ten pat vieną ar kitą frazę ar mintį nutarėm pakeisti. Man atrodė, kad kai kurie tie pakeitimai ir buvo įdėti į paskutinįjį Testamentą versiją.

Žodžiu, einant prie šios temos pabaigos, namo manymu, buvo tam tikras skepticizmas, nuomonių įvairumas, pažiūrų pasidalinimas, bet tai buvo visiškai suprantama, ir tai nebuvo blogais norais paremta. Tai buvo visai natūralus, žmoniškas dalykas.

Jei skridimas buvo konstruktyvus dalykas, o apie tai jokios abejonės nėra nei iš lietuviško, nei iš aviacinio taškaregio, tai tas skridimas santykius tarp Amerikos lietuvių organizacijų, srovių ir laikraščių sušvelnino, suatūrinėjo, lietuvių suglaudė.

— Kaip Jūs asmeniškai sutikote žinią apie Dariaus-Girėno tragišką mirtį Soldine, Vokietijoje?

— Kaip žinote, psichologai teigia, kad žmonės turi tendenciją primiršti nemalonius dalykus. Gal tame yra tiesos, nes mano atsiminimai apie lakūnų mirtį yra palaidoti kažkur mano asmenybės gilumoje.

— Iš tų laikų man prisimena dar vienas labai įdomus faktas. New Yorke, Manhattan'o Battery Parko rajone, tuo laiku meteorologijos (oro stebėjimo) biuras, kurio viršininku buvo dr. James H. Kimball. Jei aviacija suinteresuoti lietuviai, kaip aeroklubas ir kt., norėtų kam nors išreikšti pagarbą, tai dr. Kimball turėtų būti vienu iš tų asmenų. Jis buvo meteorologas, ir per ilgą metų savo oro spėjimojais aptarnavo daugelį transatlantinių lakūnų.

Kas krito dėmesin ryšium su Dariusu-Girėnu, ir vėliau su F. Vaitkum, tai aftas, kad dr. Kimball žiūrėjo į mūsų lakūnus, lyg į savo sūnus. Jis bandė taip nuoširdžiai, taip atidžiai ir tiksliai savo meteorologines pareigas atlikti, kad iš šalies atrodė, jog jis jei jau ne sau ruošė skridimo orinių sąlygų maršrutą, tai bent savo sūnams. Jis taip visa širdimi buvo įsigyvenęs į tą dalyką, lyg pats gyventų lakūnų širdies plakimu, jų galvosena, jų mintimis ir rūpesčiais.

Iš savo pusės jis bandė padaryti visa, ką galėjo, kad jų žygis būtų sėkmingas. Visi mūsų lakūnai tą labai jautė ir žinojo, kad dr. Kimball yra jų geriausias draugas.

Grįžtant prie tų dienų, kai Darius ir Girėnas buvo New Yorke, vienu iš didžiausių ir nuolatinių jų rūpesčių ir susikirtimų šaltinių buvo mintis, kaip visuomenė reaguos, jei dėl mechaninių trūkumų ar oro aplinkybių jiems tenka skridimą atidėti.

Be oro pranašystės funkcijos, kurią dr. Kimball atlikdavo, gal dar didesnė funkcija buvo ta,

kad jis palaikė mūsų lakūnų ūpą. Jis raminančiais žodžiais, faktais ir tėviškais patarimais bandė atsteigti jų galvosėnos lygsvarą, kad jie suprastų, jog visuomenės reagavimas, žinoma, yra svarbus dalykas, bet dar svarbesnis yra skridimo pasisekimas ir jo pačių gyvybės. Jei jie, dėl per didelio spaudimo iš visuomenės pusės, meteorologinių faktų tinkamai neįvertinę, rizikuotų, tai tuomi jie sunaikintų tik patys save, ir galimybės atlikti dar didesnius žygius ateityje.

O tokių lietuviškos visuomenės reakavimų, šmeižtų, išjuokimų, užmetinėjimų, žinoma, buvo. Buvo iš visur, o ypač iš Čikagos. Tai buvo sunkios dienos, man teko kartu su jais būti, ir aš žinau, kad jiems dažnai ne tik pusryčiai, bet ir vakarienė būdavo karti.

— Kaip žinote, psichologai teigia, kad žmonės turi tendenciją primiršti nemalonius dalykus. Gal tame yra tiesos, nes mano atsiminimai apie lakūnų mirtį yra palaidoti kažkur mano asmenybės gilumoje.

Pavyzdžiui, Naujienų štabo žmonės man pasakojo, ir tuo aš nei kiek neabejoju, kad tą dieną išreikšti pagarbą, tai dr. Kimball turėtų būti vienu iš tų asmenų. Jis buvo meteorologas, ir per ilgą metų savo oro spėjimojais aptarnavo daugelį transatlantinių lakūnų.

Kas krito dėmesin ryšium su Dariusu-Girėnu, ir vėliau su F. Vaitkum, tai aftas, kad dr. Kimball žiūrėjo į mūsų lakūnus, lyg į savo sūnus. Jis bandė taip nuoširdžiai, taip atidžiai ir tiksliai savo meteorologines pareigas atlikti, kad iš šalies atrodė, jog jis jei jau ne sau ruošė skridimo orinių sąlygų maršrutą, tai bent savo sūnams. Jis taip visa širdimi buvo įsigyvenęs į tą dalyką, lyg pats gyventų lakūnų širdies plakimu, jų galvosena, jų mintimis ir rūpesčiais.

Iš savo pusės jis bandė padaryti visa, ką galėjo, kad jų žygis būtų sėkmingas. Visi mūsų lakūnai tą labai jautė ir žinojo, kad dr. Kimball yra jų geriausias draugas.

Grįžtant prie tų dienų, kai Darius ir Girėnas buvo New Yorke, vienu iš didžiausių ir nuolatinių jų rūpesčių ir susikirtimų šaltinių buvo mintis, kaip visuomenė reaguos, jei dėl mechaninių trūkumų ar oro aplinkybių jiems tenka skridimą atidėti.

Be oro pranašystės funkcijos, kurią dr. Kimball atlikdavo, gal dar didesnė funkcija buvo ta,

kad jis palaikė mūsų lakūnų ūpą. Jis raminančiais žodžiais, faktais ir tėviškais patarimais bandė atsteigti jų galvosėnos lygsvarą, kad jie suprastų, jog visuomenės reagavimas, žinoma, yra svarbus dalykas, bet dar svarbesnis yra skridimo pasisekimas ir jo pačių gyvybės. Jei jie, dėl per didelio spaudimo iš visuomenės pusės, meteorologinių faktų tinkamai neįvertinę, rizikuotų, tai tuomi jie sunaikintų tik patys save, ir galimybės atlikti dar didesnius žygius ateityje.

O tokių lietuviškos visuomenės reakavimų, šmeižtų, išjuokimų, užmetinėjimų, žinoma, buvo. Buvo iš visur, o ypač iš Čikagos. Tai buvo sunkios dienos, man teko kartu su jais būti, ir aš žinau, kad jiems dažnai ne tik pusryčiai, bet ir vakarienė būdavo karti.

— Kaip žinote, psichologai teigia, kad žmonės turi tendenciją primiršti nemalonius dalykus. Gal tame yra tiesos, nes mano atsiminimai apie lakūnų mirtį yra palaidoti kažkur mano asmenybės gilumoje.

Pasimokykime iš S. L. A!

Paskutiniame Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (žinoma organizacija vardu SLA) 58 seime buvo miela ir brangi programa dalyvauti seimo delegatų sąsate. Ši pagrindinė ir puiki amerikiečių lietuvių organizacija jau dirba 88 metus lietuvių išlaikymo Amerikoje darba.

Garbingasis aušrininkas Dr. J. Šliūpas įkūrė S. L. A. atskirdamas lietuvius ateivius (imigrantus!!) nuo lenkiškos katalikų įtakos ir lenkinimo tendencijų. Ponia Devenienė (viena iš S. L. A. delegatų) gražiai ir išsamiai apibūdino Dr. Šliūpo veiklą ir pasiaukojimą lietuvių.

Nepagrįsti "laisvamaniškus" ir "ciciliko" užmetimai iš klerikalinio sparno niekada nepaveikė ir nestabdė. Šliūpo lietuviškos aušrininkiškos veiklos!

Man teko reta garbė dalyvau-

Ir, kaip žinote, ilgai tui tas Antras Skridimas įvyko, nors ir jis pilnai nepasisekė, bet, aciu Dievui, bent lakūnas išliko gyvas.

Tas faktas, kad Vaitkaus skridimas, iki tam tikro laipsnio pasisekė, ne tiek sujudino, ne tiek išširdino lietuvių visuomenę, kiek Dariaus-Girėno skridimas, parodo, kokias galias šaknis Dariaus ir Girėno asmenybės ir jų darbas yra įleidęs į lietuviškąjį gyvenimą, lietuviškąją dvasią, lietuvių literatūrą, ir bendrai į visą lietuviškumą, kurį tas žodis Lituania ir buvo parinktas reprezentuoti.

Priešas. Lankantis pas p. p. Vaidus, jie manė nepaprastai nuoširdžiai priėmė, vaišino, apgyvendino savo gražioje rezidencijoje. Per sekančias dvi dienas jie mane apvežiojo po sostinę Washingtoną ir jos apylinkes, aprodė garsųjį Smithsonian institutą, muziejus. Kapitoli ir kitas istorines vietoves, netgi pasalyje moderniausia Dulles aerodromą. Čia noriu pastebėti, kad p. p. Vaidų nuosavybė McLean, Virginijoje, praeityje yra priklausiusi pirmajam Amerikos prezidentui Jurgui Washingtonui. Jų isigyta va sarvietė Kitty Hawk, N. Carolinoje, taip pat yra istorinėje vietovėje: netoli nuo tos Wright'ų pirmą syk pakilo ir orą. Šia proga noriu ponomas Milda ir Antanui Vaidams išreikšti nuoširdžią padėką už parodytą toki miela vaišingumą. E. Jasionas (Pabaiga)

Dr. Šliūpo laidotuvių Wilhelmsdorfo krematoriume Berlyne 1944 metais. Kada buvo giedama giesmė ir Dr. Šliūpo karstas slinko žemiau krematoriumo paviršiaus, giesmės žodžiai: Pakelk tada širdį nuo žemės aukščiau ir bus tau kentėti be žodžių lengviau! — dar sykį išsamiai ir tvirtai liudijo Dr. Šliūpo aukštą intelektą ir visišką ignoraciją kuolbernių šmeižtams ir tendencijoms užmetimams!

Dr. Šliūpas tarnavo Lietuvai, lietuvių, nelemtos lenkų ir švietimo įtakos sunaikinimui mūsų tarpe!

Buvo taip miela ir gražu klausytis sesės Devenienės kalbos ir išsklino nuopelnų, kurių buvo ir yra vertas Dr. J. Šliūpas. Vengiu procedūrinių aprašymų iš S. L. A. seimo (jū bus pilna mūsų periodika!), bet turiu būtinai išskirti mielo brolio S. L. A. Prezidento (jau pats laikas būti visiems lietuviams seserims ir broliams Povilo P. Dargio iškilų ir labai gabų vadovavimą 58tam seimui Bostone! Neveltui vienas iš S. L. A. brolių delegatų išsireiškė: — Jei P. P. Dargis būtų savo laiku buvęs prezidentu Lietuvoje, mes nebūtum epraradę nepriklausomybės!

Skirtingų pasaulėžiūrų delegatų konstruktyviai dirba ir sprendžia problemas kartu, grynai iš lietuviško bendro taško žiūrint! Kokia graži ir tiksli parlamentarinė darbo dvasia!

Savo straipsnio antraštėje pabrėžiu: pasimokykime iš S. L. A. veiklos! Tik pažvelkime į mūsų dabartinę visuomeninę veiklą! Bet koks "Dimijus Samozvancas" (atleiskite rusišką citatą!) bando vaizduoti politinį vadovą ir bando veikti! Ir tik pabandyk pakriktyti tuoj būsi apšauktas pikčiausiais žodžiais ir apdrabstytas purvais. "Žemų Atkirkčių pranašai" cituoja "Neofirerį" Nainį ir pataria pasidaryti analfabetais! Rinkimai falsifikuojami, Lietuvių Bendruomenėje bandoma primesti mažas grupelės vadovavimas, pagrįstas asmeniškų šovinizmų! Pats laikas padaryti sąžinės sąskaita ir nustoti dangstyti tik frontininkų veiklą!

Tikra ideologinė regeneracija turi ateiti iš mūsų politinių konfesinių grupių, ypatingai idealistinei dvasiškai vadovaujant! Jau pakanka to dangtymosi patriotizmu, kad tik praveisti savo hegemoniją lietuvių tremtinių tarpe.

Pasimokykime bendro darbo ir tolerancijos iš S. L. A.!

Uolus Bičiulis

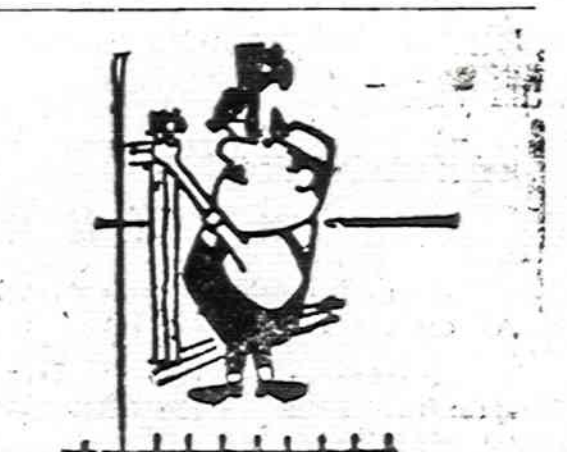
Savo straipsnio antraštėje pabrėžiu: pasimokykime iš S. L. A. veiklos! Tik pažvelkime į mūsų dabartinę visuomeninę veiklą! Bet koks "Dimijus Samozvancas" (atleiskite rusišką citatą!) bando vaizduoti politinį vadovą ir bando veikti! Ir tik pabandyk pakriktyti tuoj būsi apšauktas pikčiausiais žodžiais ir apdrabstytas purvais. "Žemų Atkirkčių pranašai" cituoja "Neofirerį" Nainį ir pataria pasidaryti analfabetais! Rinkimai falsifikuojami, Lietuvių Bendruomenėje bandoma primesti mažas grupelės vadovavimas, pagrįstas asmeniškų šovinizmų! Pats laikas padaryti sąžinės sąskaita ir nustoti dangstyti tik frontininkų veiklą!

Tikra ideologinė regeneracija turi ateiti iš mūsų politinių konfesinių grupių, ypatingai idealistinei dvasiškai vadovaujant! Jau pakanka to dangtymosi patriotizmu, kad tik praveisti savo hegemoniją lietuvių tremtinių tarpe.

Pasimokykime bendro darbo ir tolerancijos iš S. L. A.!

Uolus Bičiulis

Uolus Bičiulis

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIE NAS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai iliustruota, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai iliustruota, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai iliustruota, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., iliustruota — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., iliustruota — \$3.00, minkštais viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai iliustruota, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštais viršeliais	\$5.00
Juozas Liudžius, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIE NAS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasisveikinti nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijusius kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems stebėjimas, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIE NAS" ADMINISTRACIJOJE

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

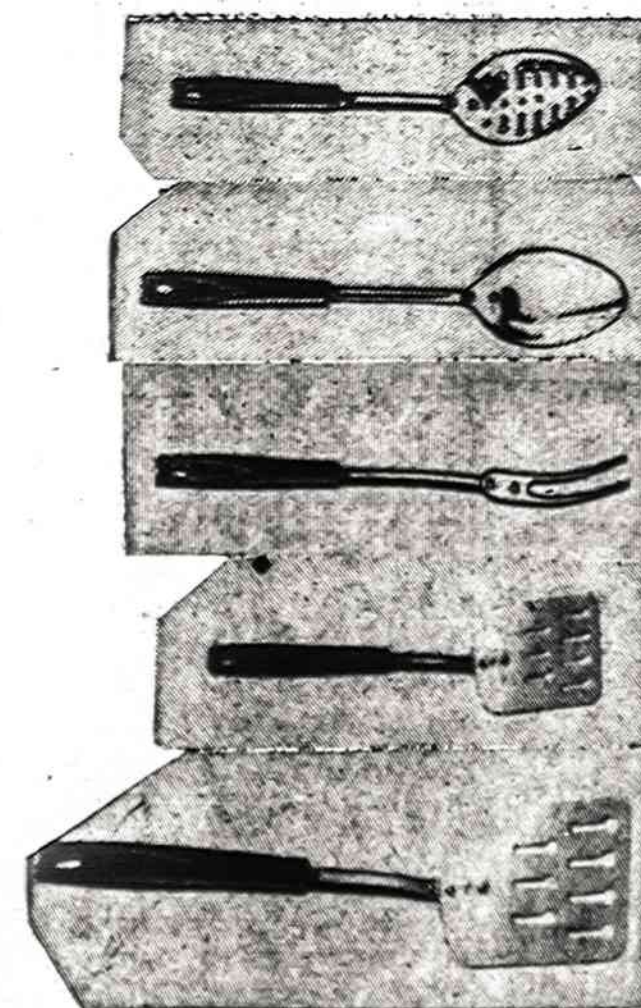
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIE NAS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

VERTINGOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kas atidarys naują \$250 taupymo sąskaitą arba įdės tokią sumą į turimą sąskaitą, tai gaus viršuje matomą 5 gabalų virtuvės setą veltui, kol turėsime atsargų.

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4%	4 YEAR MATURITY
6 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year. \$13.00 per six months. \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year. \$12.00 per six months. \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Niksonas Kremluje pasmerkė agresiją

Apie ką prezidentas Niksonas, būdamas Maskvoje ir Kryme, tarėsi su Sovietų Sąjungos komunistų partijos pirmuoju sekretorium Leonidu Brežnevui, mes gal ir nesužinosime. Esame tikri, kad prezidentas Niksonas pasidėrė pasikalbėjimų pastabas, bet kada jos bus paskelbtos, šiandien negalime pasakyti. Visos paslaptys laukui bėgant išeina aikštėn, bet iškelimas aikštėn gali būti vėlesnis, nes gyvename nenormalioje gadynėje.

Niksono ir Brežnevo aptartų problemų nežinome, bet šiandien jau galime pakomentuoti apie prezidento Niksono pačiame Kremluje Sovietų Sąjungos valdovams pasakytus žodžius. Nusikridus prezidentui Niksonui į Maskvą, jis buvo mandagiai sutiktas ir nulydėtas į Kremlį. Ten jis pirmiausia išsikabėjo su Brežnevui, o vėliau tarėsi su gausia sovietų valdžios atstovų delegacija. Prezidentas turėjo penkis patarėjus, Brežnevas buvo apsidėjęs visą stalą. Be to, gale stalo dar stovėjo didokas būrys rusų, kurie nebesituli Brežnevo pusėje.

Komunistų partijos sekretorius Brežnevas, kalbėdamas apie padarytus ir ruošiamus susitarimus, patį svarbiausią klausimą šitaip pasakė:

„Tačiau didžiausias indėlis, kuriuo mes, XX šimtmečio aštuonjaukio dešimtmečio TSRS ir JAV valstybės veikėjai, galime prisidėti prie mūsų šalių tautų ir visos žmonijos gerovės kėlimo ir laimės, — tai, be abejo, sumažinimas, o vėliau ir visiškai pašalinimas galimybių kilti karui tarp mūsų valstybių. Užtikrinti tvirtą taiką tarp TSRS ir JAV tai svarbiausias Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykių plėtimo uždavinys. Jų sprendimui abiejų šalių vadovai toliau skiria nuolatinį dėmesį. Už viską, ką naudingo mes sugebėjome padaryti šioje srityje, būsimos kartos minės mūsų geru žodžiu“. (Tiesa, 1974 m. birž. 29 d., 3 psl.).

Prezidentas Niksonas, atkreipęs dėmesį į Brežnevo užuominą apie tai, ką ateities kartos galvos apie dabartinius abiejų valstybių vadovus, komunistų partijos sekretoriui Brežnevui ir kitiems sovietų delegacijos nariams trumpai ir gerai apgalvotais sakiniiais pasakė:

„Žvelgdamas į priekį, savęs klausiu: kaipgi ateityje tautos įvertins mūsų šalių vadovų vaidmenį ir veiklą? Praeityje per daug dažnai istorija vadina didžiosiomis tas valstybes, kurios vykdė agresiją

ir užkariavimus. Tačiau mes su jumis dabar rašome tokią istoriją, kuri parodys, jog mūsų dvi šalys ir jų vadovai siekė išaukštinti savo šalis ne tuo, ką jos galėtų pasiekti užkariavimais, o tuo, ką jos gali pasiekti kovodamos už taiką. O be šių didžiausių pasaulio valstybių, jų vadovų, jų tautų bendradarbiavimo negali būti tvirtos taikos visame pasaulyje“. (Ten pat).

Bet prezidentas Niksonas nesitenkino Kremliaus valdovams pasakyti, kad agresija ir užkariavimai nepadarė didelių valstybių. Maskva žino, kad JAV, paklupdžiusios nacių Vokietiją ir privertusios japonus iškleti rankas, atomo bomba galėjo ir gali paklupdyti ir dabartinius Kremliaus valdovus. Apie JAV galimybes nieko rusams neužsiminė, prezidentas Niksonas Kremliaus valdovams dar tarė:

„Kad būtų galima įvertinti pasiektos pažangos mastą, pakanka prisiminti, jog per dvejus ankstesnius metus padarėme daugiau susitarimų, negu per visą mūsų dvejų šalių santykių istoriją iki šiol... 1973 m. mes susitarėme ir pasirašėme istorinį susitarimą dėl kelio užkirtimo branduoliniam karui. Tačiau tai tik viena pasirašytų susitarimų pusė. Abi mūsų šalys siekia taikos. Tačiau tokios taikos, kuri yra kažkas daugiau, negu šiaip karo nebuvimas. Mes siekiame taikos todėl, kad taika gali užtikrinti pažangą abiejų mūsų šalių tautomis...“

Mums dar reikės daug padaryti, kad būtų pasirašyti nauji susitarimai, kurie leis palengvinti ginklavimosi našą, sumažinti galimybes kilti karui. Tačiau mes turime žengti dar toliau ir sudaryti tokią padėtį, kad kiekvienas žmogus mūsų šalyse būtų gyvybiškai suinteresuotas taika“ (Ten pat).

Reikia pasirašyti nauji susitarimai, bet JAV nevyksta su rusais susitarti. Europos taikos klausimas yra vienas svarbiausių, bet sovietų valdžia nori laikyti karo metu pagrobtais teritorijas. Kremliaus valdovams karo grobis yra svarbiau, negu pasaulio taika. Sovietų diplomatai ne Europos taikos siekia, bet garantijos, kad dabartinės sovietų sienos būtų pripažintos teisėtomis. Sovietų valdžia padarė teritoriales pakaitas Rumunijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Ji, dabar reikalauja ir prašo JAV tų teritorijų pagrobimą pateisinti, bet JAV vyriausybė, įskaitant ir prezidento Niksono administraciją, tokioms sovietų užmačioms visą laiką priešinosi. JAV tuojuo po karo pasitraukė iš karo metu užimtų ir laikytų teritorijų, ji nori, kad ir Sovietų Sąjunga taip pasielgtų.

Kremliaus valdovai žino, kad JAV visais atvejais yra galingsnės. Amerikos ūkis stipresnis, pramonė pažangesnė ir mokslas įvairiose srityse yra padaręs didesnę pažangą. Pagrobtai vokiečiai mokslininkai parodė rusams, kaip paleisti raketa orbiton, bet amerikiečiai ne tik pakilo erdvėn, jie pasiekė ir Mėnulį. Sovietų propagandos agentūros kalba apie mokslo metodus žemės ūkyje, bet tie „mokslo metodai“ neparodo rusams, kaip pasigaminti tiek duonos, kad galėtų gyventojus išmaitinti. Amerika maitino rusus po abiejų didžiųjų karų, Amerika ir lietuviai nuo bado apsaugojo Maskvą ir praeitais metais. Amerika siuntė Sovietų Sąjungon kviečius ir rugius, o lietuviai siuntė Maskvon bulves. Amerika tai darė laisvu noru, o lietuviams buvo pritaikyta prievarta.

Prezidentas Niksonas Kremliaus valdovams patarė atsisakyti pasaulio užkariavimo idėjos, pasmerkė aneksiją ir siūlė sudaryti taikos sąlygas. Taikos privalo norėti visi žmonės. Beverčiai bus visi susitarimai, jeigu kalbėsime apie taiką, o ruošimės karui.

Anonimo pasiūlymas

ir „veikėjų“ vykdymas

P. STRAVINSKAS

Pereitę metų pirmoje pusėje, Washington, PLB Seime, kažkoks iki šiol neišaiškinto vardo ir pavardės mūsų bendruomenininkas, anonimas, pasiūlė Bendruomenę pasiūlyti vykdyti Vliko seimo funkcijas, gi Vliką dabar sudarantįms politinėms grupėms palikti Vliko Tarybos veiksmų vykdymą.

Tai, — iš tikrųjų, tokia „logika“, kokią iki šiol dar bus neparodęs nei pats drąsiausias ir „išmintingiausias“ VLIK „reformatorius“. Tik įsivaizduokite, kas čia to anonimo pasiūlyta: VLIKą, Lietuvos (valstybinės) tautos atstovybę, kalbančią ir veikiančią teisės pagrindais visų Lietuvos žmonių (jos piliečių, tiek lietuvių, tiek ir nelietuvių) vardu, sujungti su užsienio lietuvių organizacija, visuose kraštuose tvarkoma draugijų įstatymu ir iš VLIKo, kaip tautos atstovybės, padaryti kažkokį teisinį monstrumą, kokio jokios valstybės teisė, lygiai kaip ir tarptautinė, visai nepažįsta. Sakysit, kam ta teisinė baidyklė, tas teisinis monstrum būtų reikalingas? Gi VLIKas, jo egzistencija pasiteisina tik tada, kai jo asmenyje turime teisinę mūsų valstybinės tautos atstovybę su teisinės asmenybės bruožais, su daryta pagal teisinę logiką, mūsų politinių grupių, kaip tautos politinės minties reikėjų ir vykdytojų.

Viešpatie brangus, nejaugi to negali suprasti kiekvienas sveiką protą turįs žmogus, mūsų veikėjai, ypač gi teisininkai, dargi teisių magistras ir daktaras?

O to dažnas jų nesupranta, ar nenori suprasti. Kodėl gi, kodėl?

Nors dėl to norėtusi rašyti čia rimtai, kaip sako, akademikai, bet sakau, gal bus geriau šį kartą rimtą tiesą pasakyti humoru, su šypsniu lūpose, kaip sako, ridendo verum dicere...

Užsimerkiau ir vaizduojau mūsų „veikėjų“ ir mano rimtus aiškinimus atsiliepiantį taip:

— Tai kas, kad VLIKas pagal teisę atstovauja Lietuvos (valstybinę) tautai, kurią sudaro visi mūsų valstybės žmonės, lietuviai (kaip Lietuvos piliečiai žydai, vokiečiai, lenkai, net ir totoriai ar kiti), o PLB su savo Kraštu Bendruomenėmis šio tik užsienio lietuvių organizacija, draugija, visuose kraštuose, valstybės tvarko-

ma tik draugijų įstatymais, kad dėl to VLIKo, kaip visai skirtingos teisinės prigimties ir esmės, negalima sujungti su Bendruomenė, visai kitų teisių pagrindų dirbtinė asmenybė? Tokie sujungimo, tiesa, neleidžia teisė, bet kam mums tos teisės reikia? Spiauti į ją! Va, padarysime, kaip norime, ir be tos mūsų varžančios teisės! Humanitariskai, šiek tiek poetiškai, alegoriškai kalbant nukirsime VLIKui, tam piktam ir okupantui savo dantis rodančiam vilkui galvą, atimdami iš jo vyriausiąjį — sprendžiamąjį jo organą, po to jam uždėsime vištos — tai mūsų garbingos perekšlės, jau seniai prieš tą VLIKą — vilką kvarkiančios vištelės Bandruomenės galvę su trupučiu smegenų — na, ir turėsime visai naują „politinį organą“ Lietuvai „išlaisvinti“... O jei tas mūsų teisinis hibridas po operacijos visai neatgis, ant mūsų operacijos stalo nusibaigs, Lietuvos „laisvinti“ negalės, tai dar geriau, nes, kam gi čia dabar tų „laisvinių“ reikia? Argi jau užmiršo mūsų žmonės, kaip Draugo genijum pripažintas, daugel kartų aprašytas ir reklamuotas „pasaulio lietuvis“ paryžietis Greimas, ana, atvykęs į Ameriką, Chicagoje, Tėvėlių Jėzuitų namuose, mums aiškino, kalbėjo, išsiijuosęs įrodinėjo, kad tokiems „geriems komunistams“, koks jis esąs ar norįs būti, mūsų tėvynė ir dabar yra „laisva“. Reikia tik mums visiems pasidaryti „gerais komunistais“ — ir Lietuvos laisvės užteks, bus jos daugiau, kaip reikia. O jei dar kam iš tų mūsų ekstremistų — patriotų atrods, kad Lietuvoj laisvės neužtenka, tai tokiems geriau kiek palaukti, „kol susiklostys visos aplinkybės“ ir Lietuva „pati išsilaivins“, be mūsų kovų. Be laisvinimo darbų, ypač gi be tų praeitųjų ir mums visiems iki gyvo kaulo įkėrėjusių laisvinimų aukų, kurių, kaip Chicago mariojony Draugo bendradarbis Raila aiškino, mes sudėdami kasmet tiesiog milijonus, išmesdami savo pinigų „kaip į balą“... Pagaliau, ar neprišimename, kaip tas pats mūsų „rezistentas“ (LRS narys ir vadovas — veikėjas!) Raila kada aiškino mums Dirvoje: Lietuvą okupavusi Sovietų Sąjunga — tai galingai kaukiantis liūtas, o mes, Lietuvos „laisvintojai“ (pašaipia Railos), esame

tik tai užkrosnyje prieš tą „kaukiantį liūtą“ išsikišęji žiogai... Tai kam tada tų visų Lietuvos „laisvinių“ su jų veiksniais reikia? Durni mes, ar ką? Šalin VLIKą su visais kitais mūsų veiksniais! Tegyvuoja Nikita Chruščiovas su jo pasiūlyta ir viso pasaulio komunistų kongrese, Maskvoje, pritarta, mūsų lietuvių gyvenime jau „gražiai“ pasireiškusi ir raudonais lietuviško biūno žiedais pražydusi, mūsų save traukiančia, viliojančia „taikingosios koegzistencijos“ idėja! Tegyvuoja mūsų „bendradarbiavimas“ ir „bendradarbiavimas“ „su kraštu“, su „tarybine“ Lietuva, su okupanto išstatytais, jam akiai tarnaujančiais mūsų raudonaisiais „kultūrininkais“, niekinančiais, viša, kas lietuviui buvo ir yra brangu, arba su vargšais, nelaimingais, okupanto prispaustais, laisvę atimtais vergais, kuriuos pasižiūrėjus, mūsų širdis iš gailėsčio apsilieja kraujais...

Šalin Lietuvos laisvinimo veiksmus, įskaitant ir tą mūsų VLIKą, okupantui savo dantis rodantį ir mums „bendradarbiavimą“ „su kraštu“, trukdantį VLIKą, net ir tada, kai jis, nukirstas savo galvą būtu sukryžiuotas su višta, su dabar sergancia ir dažnai prieš VLIKą kvakščiančia Bendruomenė, su tuo vilko ir vištos hibridu!

(Bus daugiau)

IS GEDIMINO LAISKU POPIEŽIUI

Jie ir žemes paverčia tyrais, kaip tai matyti Žemgalijoje ir daugelyje kitų vietų. Tačiau jie sako, jog tai daro dėl to, kad nori apginti krikščionis!

Šventasis garbingasis tėve! Mes su krikščionimis kariaujame ne dėl to, kad pasipriešintume mums daromoms skriaudoms, kaip tai daro krikščionių karaliai bei valdovai; tai matyti iš to, kad mes pas save turime brolių iš pranciškonų ordino ir jiems davėme visišką laisvę krikštyti, sakyti pamokslus ir atlikinėti kitas šventąsias apeigas.

Apie visa tai, garbingasis tėve, mes rašome tuo tikslu, kad jūs žinotumėte, kodėl mūsų senoliai mirę pagonybės ir netikėjimo klaidoje. O dabar, šventasis ir garbingasis tėve, labai prašome atkreipti savo dėmesį į mūsų apvertktiną būklę, nes mes, kaip ir kiti krikščionių karaliai, esame pasirengę visuose dalykuose jums paklusti ir priminti krikščionių tikėjimą, kad tik mūsų nevargintų anksčiau minėtieji magistras ir broliai.

(Is Gedimino laiško popiežiui Jonui XXII 1322 metais)

PRAEITIS APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

48

Laikui bėgant buvo steigiamos ir pradžios mokyklos, kurių skaičius nors didėjo, bet mokslas buvo labai menkas, dėl to labai mažai turejo įtakos liaudžiai ir buvo bejėgis vokietinimo atžvilgiu.

Kokios buvo mokyklos ir mokytojai pvz. Klaipėdos Krašte jau devyniolikto amžiaus pradžioje, galima spręsti iš mokyklų kronikų, kuriose aprašoma ano meto „siulė“. Taip pvz. Minės mokyklos kronikoje pasakyta, kaip vienas siuveljas, neturėjęs darbo, ir dėl to kreipėsi į karališkąją valdžią jį skirti kaime mokytoju. Jo prašymas buvo patenkintas. Jonikas mokylos kronikoje pažymėta, kad nuo 1770 iki 1803 metų buvo ten mokytojas Jurksaitis, mokėjęs rašyti. Petrelių mokykloje nuo 1771 m. mokytojavu labai gabus ir stropus mokytojas Erdmonas Lekšas, per visą savo tarnybos laiką turėjęs 58 mokinius, iš kurių tik 40 išmoko gerai skaityti, o 4 ir rašyti. Mokyklų mokytojais buvo skiriami atsitarnavę kareiviai, nusigyvenę amatininkai ir visoki gyvenimo nevykeliai, jeigu tik tai mokėjo tikybos, giedoti keletą giesmių, šiek tiek skaityti ir rašyti.

Tokia padėtis mokyklose truko iki Bismarko — „geležinio“ Vokietijos kanclerio, valstybės reikalus tvarkiusio „krauju ir geležim“. Bismarkas vadavosi šūkiu: „Ein Reich, ein Volk, eine Sprache“ (viena valstybė, viena tauta, viena kalba).

Bismarkas mokykloms tvarkyti išleido „Visuotinius Įsakymus, kuriuos vykdė Bismarko švietimo ministeris Talckas. Rytpusių Oberprezidentas von Horn'as 1873 m. paskelbė potvarkį, pagal kurį visuose pradžios mokyklos skyriuose dėstomoji kalba turi būti vokiečių.

Vokietinimui pagreitinti buvo atitinkamai paruošiami ir mokytojai: turėjo išeiti specialius šiam tikslui kursus. Mokytojams buvo patarta su stojančiais vaikais kalbėti tik vokiškai. Be to, mokytojai galėjo drausti mokiniams kalbėti lietuviškai ir ne pamokų metu; galėjo vartoti ir vartojo fizines bausmes ir kt. Uoliesiems mokytojams — vokietininkams valdžia teikė piniginių pašalpų, juos skyrė į geresnes vietas.

Galima buvo tikėtis, kad toks staigus ir griežtas lietuvių kalbos šalinimas bei naikinimas sukelis kaimiečiuose atitinkamą reakciją, pasipriešinimą.

Prūsų Lietuvos kaimiečiai, manydami, kad šios negerovės pareina tikrai iš negerų kaizerio valdžios valdininkų, bet ne tik ne iš paties kaizerio, sudarydavo komitetus — „delegacijas“ prašymui kaizeriui ruošti ir parašams po prašymu rinkti.

Pirmoji tokia delegacija, vokiečio kunigo vadovaujama, vyko į Berlyną 1878 metais. Delegacija buvo maloniai priimta kaizerio rūmuose, priimtos lietuvių darbo dovanos ir pasakyta gražių viltį teikiančių žodžių. Nors ši delegacija nieko nelaimėjo, bet žmonės vis dėlto nenustojo vil-

ties ir tikėjosi prašymais nors ką laimėti. Dėl to 1879 metais buvo paruoštas ir įteiktas kaizeriui naujas prašymas su 16340 surinktu parašų. Į prašymą atsakyta tik 2-ju metų pažadant tikybą mokyklose dėstyti lietuviškai, bet ir šis pažadas nebuvo įvykdytas.

1891 metais sudaromas naujas komitetas prašymui paruošti ir parašams po prašymu rinkti. Šiam komitete buvo ir tokie lietuviai, kaip Jurgis Strekys iš Jakštelių, Vilius Kalvaitis iš Girėnų, Dovas Zaunius (neprikli. Lietuvos užsienio ministerio Zauniaus tėvas) iš Rokačių. Po šiuo prašymu buvo pasirašiusių apie 20,000 lietuvių, tačiau atsakymų į prašymą visai negauta.

Galutinai nenusiminta ir šį kartą. 1895 metais vėl buvo sudarytas komitetas, paruošęs raštą ir surinkęs 27,765 parašus. Šiuo raštu buvo kreiptasi į kaizerį Vilhelmą II-jį. Būdingesnieji čia reikalaujami buvo tokie:

- 1) kad mokyklose būtų abi kalbos,
- 2) kad kiti mokslo dalykai be vokiečių kalbos, būtų dėstomi lietuvių kalba,
- 3) kad lietuvių vaikų nemokytų mokytojai, gerai nemokantieji lietuvių kalbos,
- 4) kad mokytojams būtų draudžiama raginti tėvus kalbėti su vaikais vokiškai.

Nors lietuvių prašymai nebuvo patenkinti ir net kai kuriuos ir atsakymo nesulaukta, bet tai sustiprino lietuvių nusistatymą dėl gimtosios kalbos teisių mokyklose ir žymiai sulėtino valdžios varomą vokietinimą, varu brukant lietuvių

vaikams vokiečių kalbą ir draudžiant lietuvių. Kadangi Vokietijoje, taigi ir Prūsų Lietuvoje bei Klaipėdos krašte, jau gerokai anksti įgyvendintas privalomas mokslas (Prūsijos priv. mokslo įstatymas 1736 m.), sunku buvo ir tvirtu lietuviško nusistatymo tėvams apsaugoti savo vaikus, kai kasdien buvo brukta vokiečių kalba mokykloje, niekinant visa, kas lietuviška, juo labiau, kad šį tautžudiką darbą varė skyrimų parinkti ir paruošti mokytojai — vokiečiai. Ši padėtis ypač sužaurėjo Bismarko laikotarpiu, nes tuomet jau buvo gyvendinamas ir 8-rių metų privalomas mokslas, veikiant minėtiems Falck'o „Isakymams“ ir von Horn'o potvarkiui.

Kai 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos Kraštas prisijungė su visu mokykliniu „kraičiu“: mokytojais — vokiečiais ir su 8-rių metų privalomu iki tol lietuvių vokietinimu. Konvencija ir Statutas, kur buvo surašytos Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimo sąlygos, Klaipėdos kraštui suteikė kultūrinę autonomiją, o tatau reikė, kad mokyklų išlaikymas ir administravimas priklausys ne Lietuvos Švietimo Ministerijai, o Kl. Krašto Direktorijai, kuri savo keliu buvo autonomiška, tikrai mažne simboliškai priklausoma nuo Lietuvos atstovo — gubernatoriaus.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ „NAUJIENAS“

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIONAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6697 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6444
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6697 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6444
Antradienį —
3002 WEST 83rd PLACE,
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8072

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR SLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: HEmlack 4-5849
Resid.: 348-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais
ir šeštadieniais tik susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL-KRAUCELIUNAITE

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
2750 WEST 71st ST.
Tel.: 776-3717
Neatsiliepia — skambinti
346-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 24 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
24 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. ŠLEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Kriminalas

FBI prenešimu, per pirmuo-
sius tris šiu metų mėnesius kri-
minalas JAV-bėse padidėjo 15
nuosimėjų. "Dramatiškai" pa-
daugėjo žmogžudysčių, prievar-
tavimų, apipilėsimų, sumušimų,
įsilaužimų, padėgimų ir auto-
mobilių vagysčių.

Bet 33 didesnieji miestai per
tą patį laiką atžymėjo krimina-
lo sumažėjimą. Gary, Ind., mie-
ste nusikaltimai sumažėjo net
29 nuosimėiais, Chicagoje 1 nuo-
simėiu.

Kiti miestai, kur kriminalas
sumažėjo yra: Grand Rapids,
Mich. — 23 nuos., Oakland, Cal.
ir Fall River, Mass. po 14 nuos.;
Minneapolis 9 nuos., St. Louis 5
nuos., San Francisco 6 nuos.,
Philadelphia 3 nuos., Denver,
Colo. — 2 nuos.

Sunkieji nusikaltimai smar-
kiausiai daugėja mažuose, mažiau
kaip 10,000 gyventojų miestuo-
se, kur žmogžudysčių esą pa-
daugėjo net 33 nuos.

GRADINSKAS

GERIEJI VESINTUVAI
IMA ELEKTROS
MAZIAU KAIP "PROSAS"
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUZAUSKY

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEmlack 4-2413
7199 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

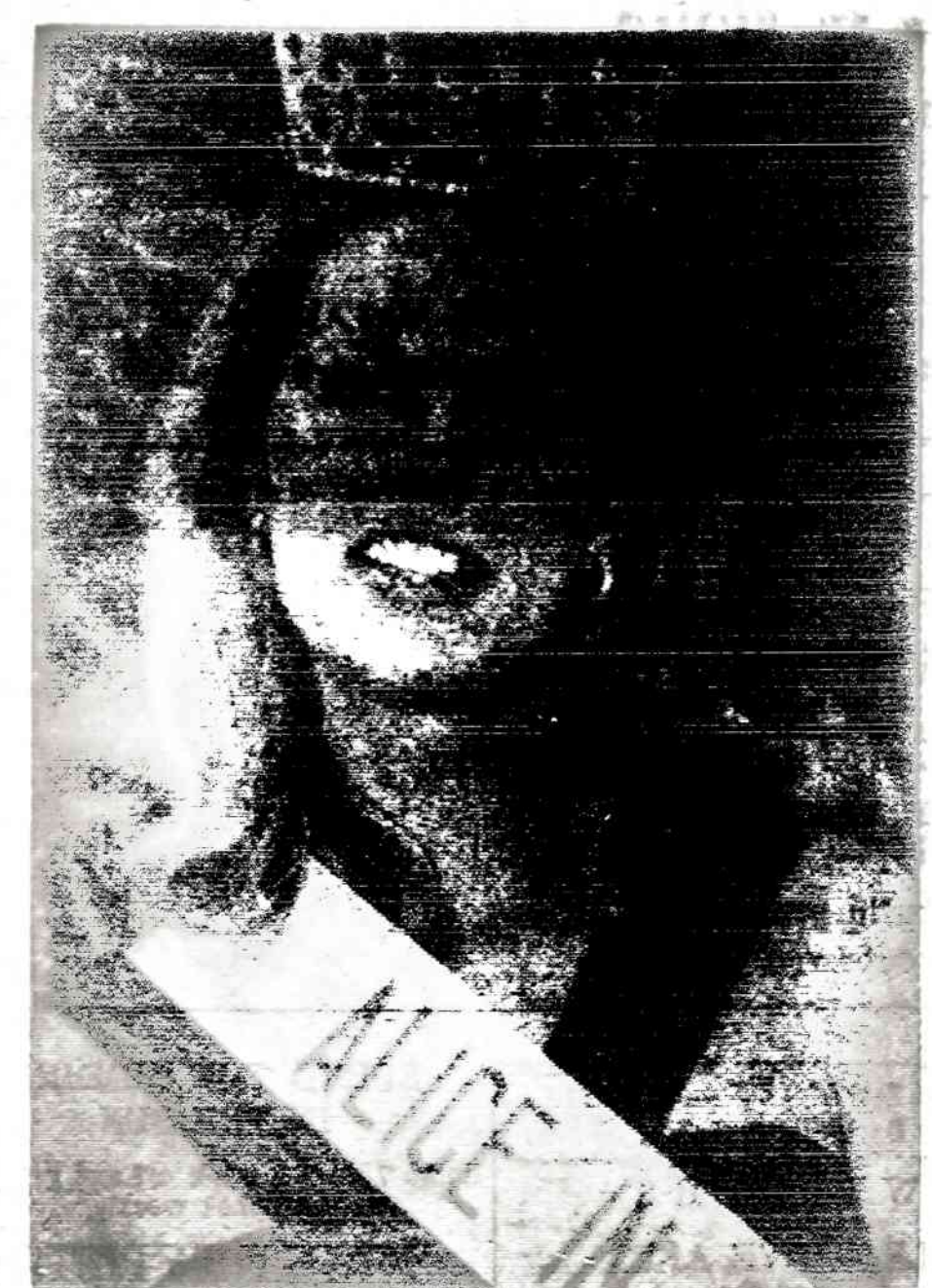
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to douse all campfires,
stir the ashes, and douse
them again. Crush all
smokers dead end.

Please! Only you can
prevent forest fires

LIETUVAITĖ PIENO KARALAITĖ

J. Markevičiūtė išrinkta Wisconsin "Alice in Dairy-
land". 1971 m. ji buvo Wisconsin "medaus karalaitė"

MISS JOANA MARKEVIČIŪS

Žinomas Kenosha, Wis., veik-
lus lietuvis Bronius Juška atsiun-
tė Wisconsin farmerių laikraš-
čio "Wisconsin Farmers Union
News" š. m. birželio 28 d. nr. 24
iškarpa su aprašymu jaunos gra-
žuolės lietuvaitės Joanos Marke-
vičiūtės, laimėjusios Wisconsin
valstybės Saleslady titulą ir vai-
niką — karūną. Ką tas titulas
reiškia geriausiai paaiškės iš prie-
jos fotografijos pridėto aprašy-
mo.

Antrašte: "Blondinė gražuolė.
Nauja "Alice" perima Wiscon-
sino Saleslady pareigas" rašo-
ma:

Miss Joana A. Markevičiūtė, naujai apvainikuota Wisconsin
saleslady, jau kaip Valstybės
Agrikultūros Departamento pil-
nalaikė tarnautoja užimta val-
stijos agrikultūros maisto produk-
tų garsinimu.

Miss Markevičiūtė, aukšta blondinė gražuolė iš Pine River, pra-
eitio birželio 15 d. Appleton įvy-
kusiame karnavale (pageant)
buvo apvainikuota kaip "Alice
in Dairyland".

Joana kaip 27-tąją Alice ap-
vainikavo Miss Mary Hopkins iš
Cumberlando, buvusioji Alice
per 1973-74 metus. Po apvaini-
kavimo jai (Joanai) Valstybės
Agrikultūros Sekretorius Donald
E. Wilkinson įteikė rožių buketą.
Iš Wisconsin Blackglama Pro-
ducers ir Kettle Moraine Mink
Breeders ji gavo dovanų minkų
žaketa.

Ji 1974 metais baigė Wisconsin
no universitetą Madisone meno
istorijos laipsniu ir papildomai
iš žurnalizmo srities. Studen-
taudama Wisconsin universite-
te ji buvo studentų Kappa Kappa
Gamma Sorority narė, taip pat
buvo WHA-TV personalo na-
rė ir ėjo vedėjos ir užpirkėjos
pareigas Madisono perfumų
krautuvėje.

Naujoji Alice yra 5 pėdų 8 co-
lių aukščio, turi blonduos plau-
kus, pilkas akis ir patrauklią
šypsena. Ji 1971 metais buvo
Wisconsin Medaus Karalaitė ir
buvo viena iš pirmųjų kandida-
čių į 1972 metų visos Amerikos
Medaus Karalaitės. Ji mėgsta
lietuviškus barščius ir silkes ir
jos mėgiamiausias sportas yra
futbolas ir tenisas. Jai patinka
prancūziški patiekalai, aliejaus
tapyba, ji groja gitarą ir mėgsta
klausti klasikines muzikas.

Ji yra duklė Mr. ir Mrs. Al-
girdo Markevičiūsių iš Rt. 1, Pine
River, ir yra jauniausioji šešių
vaikų šeimoje — dviejų brolių
Algirdo ir Vytauto ir 3 seserų
— Elvros, Nijolės ir Algetės. Jos
tėvas turi mėsauginamų raguo-
čių farmą.

Informaciją atsiuntęs Bronius
Juška nuo savęs papildo, kad to
farmerių laikraščio Wisconsin
Farmers Union News vyriausias
redaktorius yra Alfredas Name-

jūnas, Antano ir Marytės Na-
mejųnų sūnus. Tėvai gyvena
Kenoshoj ir yra Naujienų skai-
tytojai. JP

Naujas "Lituanus"

Lituanus, 1974 m. Nr. 1, 20 t.,
ištaisai skirtas poeto Jurgio Bal-
trušaičio kūrybai. Daugelio au-
torių straipsniuose poetas vadi-
namas "lietuvių ir rusų simbo-
listu". Duodami jo lietuvių ir
rusų kalbomis eilėraščių pavyz-
džiai bei jų vertimai į anglų kal-
bą.

Daugiausia atskirų straipsnių
parašė prof. Bronius Vaskelis ir
prof. Dalia J. Valiukėnas.

Vyriausias žurnalo redaktori-
us J. A. Račkauskas. Šį nume-
rį redagavo prof. Bronius Vaš-
kelis.

Išsina kas metų ketvirtis.
Kaina \$8 metams. Adresas: Li-
tuanus, P. O. Box. 9318, Chica-
go, Il. 60690. (E)

Union Pier, Mich.

Suvažiavo daug vasarotojų

Atšilęs oras paskatino mies-
to gyvenlojus bėgti į gamtą ir
ieškoti ramesnių vietų atosto-
gas praleisti. Pulkais traukia iš
miestų prie vandens ar į kitas
poilsio vietas.

Prie ramių vietų priklauso ir
Union Pier. Šią vietą ypatingai
yra pamėgę lietuviai, mat,
todėl, kad čia yra gražios, lie-
tuvių tvarkomos vasarvietės.

Vasarotojų jau pilna. Išū-
kės iš miestų, poilsiauja ir džiau-
giasi geru oru ir gražia gamta.

Unionpriečiai stengiasi pa-
jvairinti vasarotojų lanką: ru-
ošia šokių, parodas, vaka-
rojinus ir kitas pramogas.

1974 m. liepos mėn. 20 d. Ne-
ringos palapšė, p. Sofija Gir-
džiūnienė rengia meniskai iš-
austų taifinių juostų, takelių,
staltiesių, užvalkaliukų ir
daug kitokių išdirbinių parodą.

Kas tą savaitę Union Pier
bus, neapleiskite retos progos
ir aplankykite šią idomią pa-
rodą.

Ponia Girdžiūnienė mokėsi
šio meno pas šios srities žino-
vus p. p. Tamošaičius. Ji meist-
riškai atlieka įvairias juostų
kombinacijas. Parodų rengi-
mo srityje turi daug patirties.
Nes parodas rengė ne tik Lietu-
voje, bet ir Vokietijoje ir už
pavyzdinai atliktus darbus ga-
vo padėkos laiškus ne tik nuo
lietuvių, bet ir nuo sveitintau-
čių.

Parodos atidarymas įvyks lie-
pos mėn. 20 d., 4 val. po pietų
iki 9 v. Kitomis dienomis — nuo
2 — 9 v. v. Uždarymas liepos
mėn. 28 d. S. B.

LIETUVIŲ IS LIETUVOS

Kaip kolchozima Lietuva

Nemalonus buvo pavasaris,
nuolatos šalta ir beveik sausa, o
dabar, kai prasidėjo vasara,
tai dažnos liūtys prasidėjo. La-
bai sunku bus žmonėms ir kol-
kiamis šienauti. Supus daug šie-
no. Ana paežerės link visos
lankos jau nuplautos, šienas
pakugėse (pakugė tai sugrūbtas
į vieną vietą ir paskleistas šie-
nas) vandeniu aptvins. Šie-
nas kaip mėšlas smirdi, tai ko-
lūko šienas. Žmonės aplink sa-
vo sodybinius sklypelius jau zo-
lėle pjaudinėja.

Zuvies upėje kasmet vis ma-
žiau bepagauname. Ir pas mus
jau pasireiškia tas vandenų už-
teršimas. Jau prūde negyvi
ešeriai plūduriuoja vandens
paviršiumi. Daugiausia negyvių
žuvių atsiranda po didelių liū-
čių: iš tų numeliuotųjų laukų
į vandenį subėga visokių trąšų
ir chemikalų tiek, kad prūde
vanduo pasidarė molinai gelto-
nas, o ešeriai to nepakelia ir
turi mirti. Vėžių jau ne veislės
turbūt nebėra...

Po žuvų ateina eilė ir bite-
lėms. Dar nežinia, kaip atsi-
lieps į žmonių gyvenimą ir svei-
katą tie visoki žemės nuodijimai.
Nuodija piktžolės, nuodija
vabzdžius — sprages linuo-
se ir sėkliniuose dobluose.
Purškia ir soduose vaismedžius
visokiais nuodingais prepara-
tais. Purškia bulves, sako, nuo
Kolorado vabato. Dabar stovint
prie vasarųjų pavėjinių oras dvo-
kia ar tai nuo visų tų herbicidų,
pesticidų ir kt. Kaip bešma-
nydami jie tą mūsų mielą že-
melę traučia.

Deja, nieku negaliu pasigir-
ti. Tas mūsų gaspadorius ne op-
timistas, blogiausio būdo pesi-
mistas, gyvena tik tai dienai, o
dėl rytojaus galvos nekvarši-
na. Man tai šiuokštū žiūrėti kai
stogai apskarę, daug kas re-
montą prašosi, o nieko neda-
ro...

Pavojus pėstiesiems

Chicago aldermanas Burleton
Natarus ir kiti kiti jo kolegos,
Miesto Tarybos Trafiko ir Pub-
likos Saugumo komisijos nariai
priešo išvadoms, kad Chicago
miestas turi mesti į sąslavy-
nų tų Illinois bilių, kuriuo lei-
džiama automobiliams sukli-
dinti net raudonai šviesai
esant. Nors bilius įsakmiai sa-
ko, kad sukli galima tik tuo
atveju, jei joks žmogus sker-
sai gatvę neina ir nesirengia
eiti, bet kai kurie automobi-
listai to nepaiso ir suka visu
smarkumu terorizuodami pės-
čiuosius. Daily News reporte-
rai patikrinę keletą kryžgatvių
įsitikino, kad pėstiesiems yra
sudaryta labai nesaugi padėtis,
kai kurie vairuotojai sąmonin-
gai juos terorizuoja. Pastebėta,
kad taksiforai ypač jaučia
"malonumą" praeivius pagas-
dinti.

Nemaziau pavojinga padė-
tis yra ir sukančiais žvie-
soms esant, kuomet ir važiuo-
tas ir pėsčiomis einantis jau-
čiasi turįs teisę pravažiuoti ar
praeiti.

14 milijonų vizitatorių pernai lankėsi Amerikoje

Kanadiečiai ir meksikonai
kasmet sudaro didžiausiąją
JAV-bes lankančiųjų dalį, bet
pernai tolimų užjūrių rekordą
sumušė japonai. U. S. Komė-
rijos departamento pranešimu
iš 14 milijonų sveikėsi vizitatorių
pernai 8.8 milijonus suda-
rė Kanadiečiai, meksikonų bu-
vo 1.6 milijono, o iš tolimųjų
užjūrių daugiausia buvo japo-
nų — 638,330 svečių.

Kiti svečiai pernai buvo: 497,
357 iš Anglijos, 391,922 iš Vokie-
tijos, 119,595 iš Italijos, 189,385
iš Prancūzijos, 109,160 iš Aus-
trijos, 103,594 iš Bahamų,
80,647 iš Venecijos, 78,522 iš
Brazilijos ir 73,468 iš Olandijos.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jame mes esame pašaukti į tėvonystę, iš anksto paskirti nufar-
mu to, kuris visa daro pagal savo valios nusistatymą".

Dievas teisia mus ne pagal mūsų darbus, bet pagal tikėjimą. Taip jis
daro dėlto, kad dabar ne vienas žmogus nėra visiškai teisingas, išmintingas
ar pilnas meilės. Atsiminkime, kad esame nupulę ir nuodėmėje pagim-
dyti ir dėlto po mirties pasmerkta. Iš Dievo Žodžio mes sužinojome, kad
dangiskasis Tėvas, mūsų mylėdamas ir rodydamas savo pasigailėjimą, yra
patiekęs Išganytoją, Jėzų Kristų. Tikėjimu mes priimame jo pažadus, pas-
kirtam laikui atėjus, įsteigti žemėje teisybę, ramybę ir palaiminti visas pa-
saulio tautas, suteikiant amžinąjį gyvenimą kiekvienam, kuris parodys jam
paklusnumą.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

- Chicagos
- Lietuvių
- Laidotuvių
- Direktorių
- Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4440

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Keis dienos šviesos taupymo laiką

Transportacijos sekretorius Claude S. Brinegar yra įteikęs Kongresui pasiūlymą keisti Dienos šviesos Taupymo Laiką (DST), nuo spalio 31 d. iki kovo 1 dienos, tai yra per 4 žiemos mėnesius grąžinti standartinį laiką. Tie keturi mėnesiai yra "tamsiausi" ir vaikai nesaugūs tamsoje eiti į mokyklas.

Kongresas, senatoriui Stevensonui ir kt. rekomenduojant, yra priėmęs bilį, kuriuo lvejų metų periodui įvestas DST (dienos šviesos laikas) per įskritus metus. Buvo manoma, kad pailginus dienos laiką žiema valanda bus sutaupyta daug elektros ir kuro, bet praktika parodė, kad labai menkai sutaupyta.

Vandalizmas

Vandalai pirmąsias po Kristus amžiais buvo viena karinga uropos tauta, pasižymėjusi saukariautų šalių sunaikiniais. Amžių bėgyje vandalų radas pradėta taikinti visoms piktadariams, kurie turi nalonumą žalodami parkų ngimus, paminklus, mokyklų

pastatus, ir t. p. Vandalizmu daugiausiai atsižymi paaugliai, nepilnamečiai, bet jų tarpe dažnai pasitaiko ir subrendusių finizinių, bet atsilikusių dvasinai. Nuo "vandalų" labai daug nukenčia Amerika. "U. S. News & World Report" rašo, kad van-

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HART SCHAFFNER & MARX

Ieško dabar nuolatiniams darbams vyrų ir moterų, patyrusių
SIUVIMO MAŠINŲ OPERATORIŲ IR PROSINTOJŲ.

Taip pat mes išmokysime jus dirbti tuos darbus.

PO APMOKYMO, PATYRĘ OPERATORIAI UŽDIRBA VIRŠ \$4.00 VIDURKĮ PER VALANDĄ

Daugelis mūsų tarnautojų įvairiuose skyriuose yra lietuviai ir kalba lietuviškai. Jums kalbėti angliškai nėra reikalinga.

Mes taip pat turime plačią priedų programą, kurioje įeina: SVEIKATOS APDRAUDA VISAI ŠEIMAI, NEMOKAMAS DANTŲ GYDYMAS, NEMOKAMI AKINIAI, NEMOKAMAS VAIKŲ GLOBOS CENTRAS, PENSIJOS PLANAS, APMOKAMOS 8 SVENČIŲ DIENOS IR 3 SAVAITES ATOSTOGŲ PO PIRMŲ DARBO METŲ.

Kreipkitės asmeniškai į personalo raštinę
728 W. JACKSON BLVD.

(Netoli Halsted St. ir Expressway, patogī vieta visoms transportacijos priemonėms).
ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENTADIENIO 8 VAL RYTO IKI 4:30 VAL. PO PIETŲ.

HART SCHAFFNER & MARX

Didžiausias Amerikoje užsakytų drabužių gamintojas.
(Visiems lygių galimybių darbdavys)

ROOFING

All kinds of roofs. Steep and flat.
Chimneys, gutters and downspouts.
Free estimate. All work guaranteed.

LOWEST PRICES

A. ABALL ROOFING CO.

1159 N. Long Ave. 2409 N. Clyborn
Phones: 521-6047 935-2660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

JIEINOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos išlikimui skelbiamas Naujųjų platinimo vajus.

JIEINOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliojiniams.

JIEINOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

JIEINOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga dama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos los pirmūnų pavyzdžiais užsprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti line tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjijos, pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

UOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusei metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai, o ma naudoti žemiau esančią atkarpą.

AUJENOS,
So. Halsted St.,
cago, Ill. 60608

Junčiu ..... dol. Naujųjų prenumeratai, Jubiliejinio
ajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

ajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipaži-
imui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

ARDE IR VARDAS

ESAS

IAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, JULY 17, 1974

dalizmo padaromi nuostoliai siekia bilijoną dolerių kiekvienais metais. Daugiausiai žalos padaroma mokykloms, parkams, zoologijos sodams, susisiekimo priemonėms (autobusams, vagonams ir kt.) ir pastatams. Kova su "vandalais" yra nelen-gva ypač dėl to, kad pagauna-mi "vandalai" didžiąja dalimi yra jauni paaugliai, kuriems teismai negali taikinti suaugusiems piktadariams taikomų bausmių.

Geriau vėliau negu niekad

Vatikanas ruošiasi paskirti tam tikrą komisiją, kuriai bus pavesta ištirti garsaus viduram-zių fiziko, astronomo ir filosofo italo Galilėjaus gyvenimą ir jį reabilituoti (išteisinti). Galilėjus gyveno 1561—1642 metais ir mirė inkvizicijos kalėjime.

Galilėjus (Galileo) buvo inkvizicijos persekiojamas dėl tokios "erezijos" kad tvirtino, jog žemė sukasi aplink saulę, o ne saulė aplink žemę, ir bendrai jis viešai pasisakė prieš Ptolomejaus "mokslo" apie pasaulio santvarką.

Nors Bažnyčia 1633 metais privertė Galilėjų atsisakyti savo "erezijos", tas tačiau jo neišgelbėjo; neilgai trukus jis buvo suimtas ir įmestas į kalėjimą, kur išbuvo iki mirties, jau ketvirtais kalėjimo metais apakdamas.

TRUMPAI

— Lietuvių Festivalį minėjo daugelio mėgiamas pranešėjas Jerry J. Bishop savo rytmetinėje programoje per WMIQ radiją. Jį ruošia SLA 228 Vyrų kuopa Polonija Grove, 4604 Archer Ave. šį sekmadienį, liepos 21 d. Abiejuose aplink žemę, ir bendrai jis viešai pasisakė prieš Ptolomejaus "mokslo" apie pasaulio santvarką.

— "Ipratimas — antras prigimimas". Kai kurie žmonės įpratę galvoti, kad senesniai name oro vėsintuvo negalima naudoti: vėsintuvai ima per daug srovės. Prieš daug metų taip ir buvo. Bet dabar yra visai kitaip. Emerson fabrikai šiemet pagaminą 4 modelius, kurie ima tik 7/5A, o vienas — tik 6A. Tuos vėsintuvus galima vartoti praktiškai visur. Juos gausite pas Gradinską, 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. FR 6-1998. Atid. 9—6; pirm. ir ketv. 12—9. Sekm. ir treč. užd. (Pr).

— Kasparas Radvila iš Marquette Parko apylinkės parašė atskirus individualius laiškus kolumnistams John Chamberlain, Nicholas von Hoffman ir kitiems primindamas Lietuvą Pavergtųjų tautų savaitės progą bei komentuodamas kai kuriuos jų raštus.

— Inž. Modestas Kevalaitis, Santa Monica, Cal., prieš pusmetį buvo komandiruotas į Vokietiją. Baigiantis mokslo metams ten išvyko atostogauti jo

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HART SCHAFFNER & MARX

Ieško dabar nuolatiniams darbams vyrų ir moterų, patyrusių
SIUVIMO MAŠINŲ OPERATORIŲ IR PROSINTOJŲ.

Taip pat mes išmokysime jus dirbti tuos darbus.

PO APMOKYMO, PATYRĘ OPERATORIAI UŽDIRBA VIRŠ \$4.00 VIDURKĮ PER VALANDĄ

Daugelis mūsų tarnautojų įvairiuose skyriuose yra lietuviai ir kalba lietuviškai. Jums kalbėti angliškai nėra reikalinga.

Mes taip pat turime plačią priedų programą, kurioje įeina: SVEIKATOS APDRAUDA VISAI ŠEIMAI, NEMOKAMAS DANTŲ GYDYMAS, NEMOKAMI AKINIAI, NEMOKAMAS VAIKŲ GLOBOS CENTRAS, PENSIJOS PLANAS, APMOKAMOS 8 SVENČIŲ DIENOS IR 3 SAVAITES ATOSTOGŲ PO PIRMŲ DARBO METŲ.

Kreipkitės asmeniškai į personalo raštinę
728 W. JACKSON BLVD.

(Netoli Halsted St. ir Expressway, patogī vieta visoms transportacijos priemonėms).
ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENTADIENIO 8 VAL RYTO IKI 4:30 VAL. PO PIETŲ.

HART SCHAFFNER & MARX

Didžiausias Amerikoje užsakytų drabužių gamintojas.
(Visiems lygių galimybių darbdavys)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WELDERS

ELK GROVE AREA

Immediate openings now for:
Experienced welders and machine Assemblers
Excellent starting salaries.
Contact Mr. Roberts
595-9046

AUTOMATED PROCESS SYSTEMS, INC.

Subsidiary Handy and Harman
628 Thomas Drive
BENSENVILLE, ILLINOIS
An Equal Opportunity Employer

DRIVERS WANTED —

to drive ice cream vans.
Male & female, college students, housewives semi-retired
\$5125 per week guaranteed.
Average over \$225 per week.
320 W. Irving Park Rd.,
Wooddale, Illinois. Phone 766-9803

METAL CABINET GRINDERS

EXPERIENCED — FULL TIME JOB
Good pay and benefits.
SIMPLEX SYSTEM CONTROL
1235 So. CAMPBELL
421-7700
Ask for JOHN PALMER

žmona mokyti. Vita Sruogaitė - Kevalaitienė.

— Juozas Mitkus, Los Angeles, Cal., spaudos bendradarbis, pratesdamas prenumeratą, atsiuntė vajui 8 dol. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja.

— S. Kontautas, Dorchester, Mass., buvęs Lietuvos kariuomenės ir Sargybų kuopos prie Amerikos armijos Vokietijoje viršila, sutikęs SLA seime red. M. Gudelių, įteikė Naujųjų vajui 5 dol. Naujųjų vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

— "Ipratimas — antras prigimimas". Kai kurie žmonės įpratę galvoti, kad senesniai name oro vėsintuvo negalima naudoti: vėsintuvai ima per daug srovės. Prieš daug metų taip ir buvo. Bet dabar yra visai kitaip. Emerson fabrikai šiemet pagaminą 4 modelius, kurie ima tik 7/5A, o vienas — tik 6A. Tuos vėsintuvus galima vartoti praktiškai visur. Juos gausite pas Gradinską, 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. FR 6-1998. Atid. 9—6; pirm. ir ketv. 12—9. Sekm. ir treč. užd. (Pr).

— Lietuvių Tauragės Klubo Valdyba prašo savo narius skaitlingai dalyvauti Pavergtųjų tautų eisenoje liepos 20 d., šeštadienį, 12 val. Lietuviai pradeda rinktis 11:30 val. Wells ir Wacker gatvių rykliname kampe. Eisenoje lietuviai turės 17 numerį. (Pr).

— East Chicagos tautininkai š. m. liepos 20 d. (šeštadienį), Lietuvių Kultūros Namuose, 9679 Berrien Road, Union Pier, Mich., rengia tradicinę gegužinę — linksmavakarį.

Užkandinė veiks nuo 4 val. p. p., o šokiai prasidės 8 val. vak., griežiant neolituany orkestui. Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą. (Pr).

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HART SCHAFFNER & MARX

Ieško dabar nuolatiniams darbams vyrų ir moterų, patyrusių
SIUVIMO MAŠINŲ OPERATORIŲ IR PROSINTOJŲ.

Taip pat mes išmokysime jus dirbti tuos darbus.

PO APMOKYMO, PATYRĘ OPERATORIAI UŽDIRBA VIRŠ \$4.00 VIDURKĮ PER VALANDĄ

Daugelis mūsų tarnautojų įvairiuose skyriuose yra lietuviai ir kalba lietuviškai. Jums kalbėti angliškai nėra reikalinga.

Mes taip pat turime plačią priedų programą, kurioje įeina: SVEIKATOS APDRAUDA VISAI ŠEIMAI, NEMOKAMAS DANTŲ GYDYMAS, NEMOKAMI AKINIAI, NEMOKAMAS VAIKŲ GLOBOS CENTRAS, PENSIJOS PLANAS, APMOKAMOS 8 SVENČIŲ DIENOS IR 3 SAVAITES ATOSTOGŲ PO PIRMŲ DARBO METŲ.

Kreipkitės asmeniškai į personalo raštinę
728 W. JACKSON BLVD.

(Netoli Halsted St. ir Expressway, patogī vieta visoms transportacijos priemonėms).
ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENTADIENIO 8 VAL RYTO IKI 4:30 VAL. PO PIETŲ.

HART SCHAFFNER & MARX

Didžiausias Amerikoje užsakytų drabužių gamintojas.
(Visiems lygių galimybių darbdavys)

SPEND THE SUMMER IN THE SUN

Home 7 days a week off and get your pay check weekly.

NIGHT TYPISTS

NEEDED NOW

SECRETARY - EXECUTIVE CALIBRE

International. Set at home. \$10,000 to \$14,000 yearly. Call 24 hours.

467-0830

CAREER CONSULTING THRU KORDAN, INC.

430 N. MICHIGAN

A licensed employment agency.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

TYPIST

NEED ACCURATE TYPIST
DICTAPHONE EXPERIENCE
DESIRABLE

Salary Open. 5 Day Week.

2 Weeks Vacations with Double Pay.
Free Hospitalization
Insurance and Profit Sharing Plan.
Modern new office near Cicero and Lake Street.

CHICAGO 7 UP BOTTLING Co.
4544 W. Carroll CO 1-2222

ATTENTION!

WIVES & MOTHERS

Earn \$50 to \$75 for 2 evenings a week, showing Queen's way fashions, \$400 samples with no investment. No deliveries, no collecting, car necessary.
Call 472-3578 or 486-7628

EXPERIENCED DENTAL ASSISTANT

Full or part time.
FOR LOOP
SPECIALTY
PRACTICE
Salary open.
332-3130

NURSES NEEDED!

R. N's, Experienced

HEAD NURSES

and L. P. N's.

Call

955-3818

HOUSEWIVES

CAN EARN

\$3 HR. FROM HOME

Fill Orders in Your Spare Time — Full Time.
Sealed panty hose 2 pr. 99.
We Supply Everything.
Children no problem.
No Exp. nec. Comm.
Established 1936.

WA 2-4103

DOWNTOWN

MISCELLANEOUS

Įvairūs Dalykai

BALTIC APTS. CONDOMINIUMS
506-71 Ave., St. Pete Beach, Fla. 33706.
1 and 2 bedroom apts. Beautiful, modern de luxe. Near beach, stores, and transportation. Small complex, low maintenance fee. Adults, no pets. Brokers invited. \$24,500 and up.
Tel. (813) 360-8766.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

FOR RENT large furnished room with kitchen privileges, woman preferred. \$20 per week.
686-4036

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — ŠKI EDŽIA SVIESĄ

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM:
IR ŽEMAIS NUOSIMIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMIAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVING

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-77

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS. 5 kamb. bungalov. 63 ir Whipple. Retas pirkinyš nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Švarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti namiką.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palkimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

BY OWNER — 2 apt. buildings, side by side, 1-4 flat, 2 1/2 car garage. 1-2 flat with English apartment, 2 car garage.
Can be sold separately or together.
72nd and Mozart
737-0176

— SLA 10-ta apskritis ruošia gegužinę - pikniką A. Nemajūnų ūkyje, netoli Kenoshos prie 43-čio kelio šį sekmadienį, liepos 21 d. Rengėjų komisijoj yra Grasilda Mitkienė, Amilija Glemboski ir Povilas Jasionis su būriu tautininkų. 10-tą apskritį sudaro Wisconsin valstijos SLA kuopos Milwaukeeje, Racine, Kenoshoje ir Waukegone. Rengėjai kviečia dalyvauti visus ir iš visur.

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtinausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavertęsiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir palikti įvairių tipų bendradarbiavimus visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejinių metais padvigubinti skaitytojus. (Pr).

— Juozas Mitkus, Los Angeles, Cal., spaudos bendradarbis, pratesdamas prenumeratą, atsiuntė vajui 8 dol. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja.

— S. Kontautas, Dorchester, Mass., buvęs Lietuvos kariuomenės ir Sargybų kuopos prie Amerikos armijos Vokietijoje viršila, sutikęs SLA seime red. M. Gudelių, įteikė Naujųjų vajui 5 dol. Naujųjų vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

— "Ipratimas — antras prigimimas". Kai kurie žmonės įpratę galvoti, kad senesniai name oro vėsintuvo negalima naudoti: vėsintuvai ima per daug srovės. Prieš daug metų taip ir buvo. Bet dabar yra visai kitaip. Emerson fabrikai šiemet pagaminą 4 modelius, kurie ima tik 7/5A, o vienas — tik 6A. Tuos vėsintuvus galima vartoti praktiškai visur. Juos gausite pas Gradinską, 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. FR 6-1998. Atid. 9—6; pirm. ir ketv. 12—9. Sekm. ir treč. užd. (Pr).

— Lietuvių Tauragės Klubo Valdyba prašo savo narius skaitlingai dalyvauti Pavergtųjų tautų eisenoje liepos 20 d., šeštadienį, 12 val. Lietuviai pradeda rinktis 11:30 val. Wells ir Wacker gatvių rykliname kampe. Eisenoje lietuviai turės 17 numerį. (Pr).

— East Chicagos tautininkai š. m. liepos 20 d. (šeštadienį), Lietuvių Kultūros Namuose, 9679 Berrien Road, Union Pier, Mich., rengia tradicinę gegužinę — linksmavakarį.

Užkandinė veiks nuo 4 val. p. p., o šokiai prasidės 8 val. vak., griežiant neolituany orkestui. Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą. (Pr).

— Lietuvių Festivalį minėjo daugelio mėgiamas pranešėjas Jerry J. Bishop savo rytmetinėje programoje per WMIQ radiją. Jį ruošia SLA 228 Vyrų kuopa Polonija Grove, 4604 Archer Ave. šį sekmadienį, liepos 21 d. Abiejuose aplink žemę, ir bendrai jis viešai pasisakė prieš Ptolomejaus "mokslo" apie pasaulio santvarką.

— Nors Bažnyčia 1633 metais privertė Galilėjų atsisakyti savo "erezijos", tas tačiau jo neišgelbėjo; neilgai trukus jis buvo suimtas ir įmestas į kalėjimą, kur išbuvo iki mirties, jau ketvirtais kalėjimo metais apakdamas.

— Juozas Mitkus, Los Angeles, Cal., spaudos bendradarbis, pratesdamas prenumeratą, atsiuntė vajui 8 dol. Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja.

— S. Kontautas, Dorchester, Mass., buvęs Lietuvos kariuomenės ir Sargybų kuopos prie Amerikos armijos Vokietijoje viršila, sutikęs SLA seime red. M. Gudelių, įteikė Naujųjų vajui 5 dol. Naujųjų vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

— "Ipratimas — antras prigimimas". Kai kurie žmonės įpratę galvoti, kad senesniai name oro vėsintuvo negalima naud